

DIEVO KONCEPCIJA ISLAME

Allahas, arabiškas žodis, reiškiantis Dievą, yra unikalus terminas, kuris neturi nei giminės, nei daugiskaitos. Dėl šios priežasties jis tarsi yra aliuzija į islamišką Vienatinio ir Vienintelio Dievo, išsiskiriančio iš visų Savo kūrinių, koncepciją.

Vienas tikras Dievas yra atspindys unikalios koncepcijos, kurią islamas sieja su Dievu. musulmonui Allahas yra Visagalis visatos Kūrėjas ir Išlaikytojas, kuris nėra panašus į nieką ir niekas negali būti palyginamas su Juo. Pranašas Muhammedas (Ramybė Jam) buvo paklaustas savo amžininkų apie Allahą; atsakymas atėjo tiesiai iš Paties Dievo trumpo Korano skyriaus, kuris yra laikomas vienovės esmės arba monoteizmo moto, forma:

„Sakyk: Jis yra Allahas, Vienatinis ir Vienintelis; Allahas, Amžinas, Absoliutus; Jis negimė, nei yra pagimdytas; ir nėra nė vieno Jam prilygstančio.“

(Šv.Koranas-112:1-4)

Dievas: Maloningas ir Teisingas

Išskyrus vieną, kiekvienas iš 114 Korano skyrių prasideda eilute „Allaho vardu, Gailestingiausio, Maloningiausio.“ Viena iš savo pasakymų Pranašas Muhammedas mums papasakojo, kad „Allahas yra labiau mylintis ir švelnus nei motina savo brangiausiam vaikui.“

Bet Dievas taip pat yra ir Teisingas. Todėl piktadariai ir nusidėjėliai privalo gauti savo bausmės dalį, o dorieji-Jo dosnumo ir malonių. Iš tikro, Dievo malonės savybė pilnai atsiskleidžia per Jo Teisingumo savybę. Žmonės, savo gyvenimuose kenčiantys Jo labui, ir žmonės, engiantys ir išnaudojantys kitus žmones visą savo gyvenimą, neturėtų sulaukti vienodo elgimosi iš savo Viešpaties. Vienodo elgesio tikėjimasis išaugs į tikėjimo atsiskaitymu su žmogumi. Pomirtiniame Gyvenime neigimą ir kartu neigimą visų moralės ir doro gyvenimo paskatų šiame pasaulyje. Sekančios Korano eilutės yra labai aiškos ir tiesmukiškos šiuo atžvilgiu:

„Iš tiesų teisingiesiems yra malonumų sodai jų Viešpaties paruošti. Ar turėtume su tikėjimo žmonėmis elgtis taip pat kaip su nuodėmės žmonėmis? O kaip yra su jumis? Kaip jūs teisiatė?“

(Šv.Koranas-68:34-36)

Islamą atmeta Dievo charakterizavimą bet kokia žmogiška forma ar Jo vaizdavimą kaip suteikiantį malonių tam tikriems individams ar tautoms turto, galios ar rasės atžvilgiu. Jis sukūrė žmones lygiais. Jie gali išsiskirti ir gauti Jo malonę tik per dorumą ir dievobaimingumą.

Koncepcijos, kad Dievas ilsėjosi septintą kūrimo dieną, kad Dievas galynėjosi su vienu iš Savo karių, kad Dievas yra pavydus samoklininkas prieš žmoniją ar kad Dievas yra įsikūnijęs į kiekvieną žmogų, pagal islamišką požiūrį yra laikomos šventvagiškomis.

Unikalus Dievas

Kūrėjas privalo būti kitokios prigimties nei sukurti dalykai, nes jei Jis būtų tos pačios prigimties kaip ir jie, Jis būtų laikinas ir todėl turėtų savęs kūrėją. Iš to seka, kad niekas nėra panašus į Jį. Jei kūrėjas nėra laikinas, vadinasi, jis privalo būti amžinas. Bet jei Jis yra amžinas, Jis negali būti kieno nors pasekmė, ir jei niekas be Jo nėra priežastis Jo egzistencijai, tai reiškia, kad Jis privalo būti savarankiškas. Ir jeigu Jo paties egzistavimo tąsa nepriklauso nuo nieko, tada ši egzistavimas gali neturėti pabaigos. Todėl Kūrėjas yra amžinas ir nuolat esantis:

„Jis yra Pirmas ir Paskutinis, Akivaizdus ir Paslėptas: ir Jis viską žino apie visus dalykus.“

(Šv.Koranas-57:3)

Jis yra Savarankiškas, arba Pats Savaime egzistuojantis, arba, jei naudosis koranišką terminą, Al-Qayyum. Kūrėjas kuria ne tik daiktų atsiradimo prasme, Jis taip pat išsaugo juos ir nutraukia jų egzistavimą, ir yra galutinė priežastis visko, kas jiems nutinka:

„Allahas! Nėra kito dievo, tik Jis-Gyvenantis, Pats Savaime egzistuojantis, Amžinas. Joks miegas negali nutverti Jo, nei miegojimas. Kas danguje ir žemėje tik Jam Vienam priklauso. Kas ten yra, kas galėtų prašyti Jo akivaizdoje, išskyrus jei Jis leistų? Jis žino tai, kas (atrodo Jo kūriniais kaip) buvo prieš, ar po jų. Jiems lemta suprasti iš Jo žinių, tik tiek kiek Jis panori. Jo valdžia danguje ir žemėje, ir Jis nejaučia jokio nuovargio saugodamas ir išlaikydamas juos. Nes Jis yra Aukščiausiasis, Didžiausias (šlovėje).“

(Šv.Koranas-2:255)

Dievo savybės

Jei Kūrėjas yra Amžinas ir Nuolat esantis, tada Jo savybės taip pat privalo būti amžinos ir nuolat esančios. Jis neturėtų prarasti kokių nors Savo savybių, nei įgyti naujų. Jei taip yra, tada Jo savybės yra absoliučios. Ar gali būti daugiau nei vienas kūrėjas su tokiomis absoliučiomis savybėmis? Ar gali, pavyzdžiui, būti du absoliučiai galingi kūrėjai? Reikšmingos mintys parodo, kad tai neįmanoma.

Koranas apibendrina šį argumentą tokiomis eilutėmis:

„Jokio sūnaus Allahas nesusikūrė, nei yra kokių dievų kartu su Juo: (jei būtų daug dievų), tada, kiekvienas dievas atimtų tai, ką jis sukūrė, ir kai kurie viešpatautų kitiems! Šlovė Allahui, (Jis yra laisvas) nuo visko, ką jie priskiria Jam!

(Šv.Koranas-23:91)

„Jei būtų danguje ir žemėje kitų dievų, neskaitant Allaho, kultų sąmyšis! Bet šlovė Allahui, Sosto Viešpačiui: (Jis yra) aukščiau už tai, ką jie Jam priskiria!“

(Šv.Koranas-21:22)

Dievo vienumas

Pranašas Abraomas (Ramybė Jam) suvokė, kad jo tėvynainiai, įskaitant ir jo tėvą, garbino stabus ir žvaigždes. Abraomas pabandė parodyti jiems, kokia beprasmiška buvo ta veikla, ir Koranas papasakoja tai:

„Jis tarė: „Jūs garbinate tai, ką (patys) išdrožėte?““ (Šv.Koranas-37:95)

„Kada naktis jį apgaubė, jis pamatė žvaigždę: jis tarė: „Tai yra mano Viešpats.“ Bet kada ji nusileido, jis tarė: „aš nemyliu tų, kurie nusileidžia.“

Kada jis pamatė didingai kylantį mėnulį, jis tarė: „Tai yra mano Viešpats.“ Bet kada mėnuo nusileido, jis tarė: „Jei tik mano Viešpats manęs neišves į Savo kelią, aš tikrai būsiu tarp tų, kurie klysta.“

Kada jis pamatė didingai tekančią saulę, jis tarė: „Tai yra mano Viešpats; tai yra didingiausia (iš visų).“ Bet kada saulė nusileido, jis tarė: „O, mano žmonės! Aš (iš tikrųjų) laisvas nuo jūsų priskyrimo Allahui partnerių (kaltės).“

„Dėl savęs, aš atsukau savo veidą, užtikrintai ir nuoširdžiai, į Jį, Kuris sukūrė dangų ir žemę, ir niekada aš nepriskirsiu partnerių Allahui.““

(Šv.Koranas-6:76-79)

Tikinčiojo požiūris

Tam, kad būtum musulmonu, t.y. atsiduotum Dievui, reikalinga yra tikėti Dievo Vienumu, Jo kaip Vienintelio Kūrėjo prasme. Išsaugotojo, Maitintojo ir t.t. bet šio tikėjimo nepakanka. Dauguma stabmeldžių žinojo ir tikėjo, kad tik vienintelis Aukščiausiasis Dievas gali visa tai padaryti. Tačiau to neužteko, kad jie būtų musulmonais. Taip pat reikia, kad žmogus pripažintų faktą, kad tik vienas Dievas nusipelno būti garbinamas, ir taip susilaikytų nuo kitų daiktų ar būtybių garbinimo.

Igijęs žinių apie vieną tikrą Dievą, žmogus turėtų pastoviai tikėti Juo, ir neturi leisti niekam įtikinti jo paneigti tiesą. Kada tikėjimas įžengia į žmogaus širdį, jis sukelia tam tikrą psichinę būseną, kuri pasireiškia tam tikrais veiksmais. Einantys kartu, šios psichinės būsenos ir veiksmai yra tikro tikėjimo įrodymas. Pranašas sakė: „Tikėjimas yra tai, kas slypi tvirtai širdyje ir kas yra patvirtinama darbais.“ Pirminė tarp šių psichinių būsenų yra dėkingumo jausmas Dievui, kuris, galima sakyti, yra šlovinimo esmė. Šis dėkingumo jausmas yra toks svarbus, kad asmuo, kuris neigia islamo tiesą, yra vadinamas „Kafir“, kas reiškia žmogų, kuris yra nepaprastai nedėkingas Dievui.

Tikintysis myli ir yra dėkingas Dievui už dosnumą, kurį Jis jam, skyrė, tačiau žinodamas, kad jo geri darbai, tiek dvasiniai, tiek ir fiziniai, yra toli nuo atitikimo su Dieviškomis malonėmis, jis visada nerimauja, kad Dievas nenubaustų jo šiame ar Pomirtiniame Gyvenime. Dėl šios priežasties jis bijo Jo, atsiduoda Jam ir tarnauja Jam su didžiu nuolankumu. Žmogus negali būti tokioje psichinėje būsenoje beveik visą laiką neatmindamas Dievo. Dievo atsiminimas yra ta gyvenimiška tikėjimo jėga, be kurios jis pamažu išnyksta.

Koranas bando skatinti šį dėkingumo jausmą labai dažnai kartodamas Dievo savybes. Mes daugelį tų savybių sutinkame minimas kartu tokiose Korano eilutėse:

„Jis yra Allahas ir nėra jokių kitų dievų-Jis žino (visus dalykus), tiek slapthus, tiek atvirus; Jis Gailestingiausias, Maloningiausias.

Jis yra Allahas ir nėra jokių kitų dievų- Nepriklausomas, Šventas, Ramybės (ir Tobulumo) Šaltinis, Tikėjimo Saugotojas, Saugumo Išlaikytojas, Galingiausias, Nenugalimas, Aukščiausiasis: Šlovė Allahui! (Jis yra) aukščiau už partnerius, kuriuos jie Jam priskiria.

Jis yra Allahas, Kūrėjas, Plėtotojas, Formų (arba spalvų) Suteikėjas. Jam priklauso Gražiausi Vardai: viskas, kas yra danguje ir žemėje, skelbia Garbę ir Šlovę: ir Jis yra Galingiausias, Išmintingiausias.“

(Šv.Koranas-59:22-24)